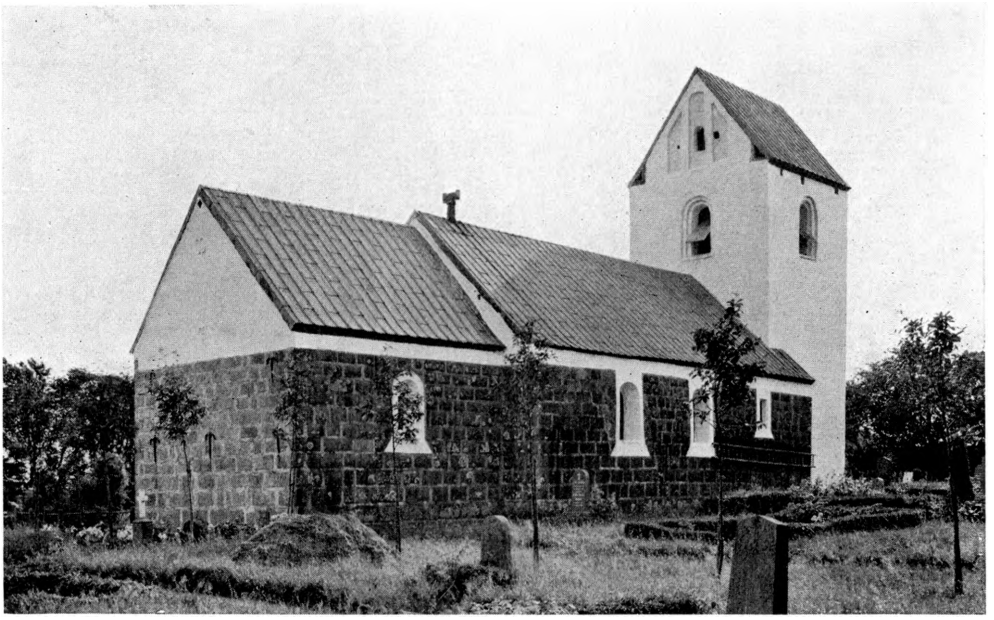

H. M. 1935

Fig. 1. Skyum. Ydre, set fra Nordøst.

SKYUM KIRKE

HASSING HERRED

Omkring 1630 og 1666 havde Kongen Patronats- og Kaldsret[1]. 20. Marts 1688 blev Kirketienden bortskødet til »forrige Brøgerskriver« Johan Wulfs Enke, Margrete Eiligers[2], og den var senere paa private Hænder (sml. Gravsten 2 S. 521), indtil den overgik til Selveje 1. Januar 1911.

Naar man tidligere[3] har ment, at Kirken skulde være viet til S. Laurentius, skyldes dette, at den fra Hvidbjerg stammende Klokke (S. 520) bærer denne Helgens Navn.

Kirken ligger midt i Byen paa en Højning med Fald mod Øst i Bakkedraget nær Fjordsnævringen ved Vilsund. Den uregelmæssige Kirkegaard hegnes af Kampestensdiger, i hvilke der mod Øst, Syd og Vest er nye Jernlaager med Granitstolper.

Bygningen bestaar af romansk Kor og Skib, gotisk Vesttaarn og nyere Vaabenhus foran Syddøren. Orienteringen afviger stærkt mod Syd.

Den *romanske Granitkvaderkirke,* Kor og Skib, har en 38 cm høj, mod Vest jorddækket, Skraakantsokkel hvorover Murhøjden er 4,80 m. Oprindelige Vinduer eller Vinduesspor er kun bevaret i Koret. Østvinduet ses indvendig som en 72 cm bred, rundbuet Niche, udvendig er det ødelagt ved Omsætning af Kvadrene. Nordvinduet er helt bevaret og i Brug (udvendig H. 153 cm, Br. 77, over Sokkel 214, indvendig H. 163 cm, Br. 78), kun lidt udvidet i Lys-

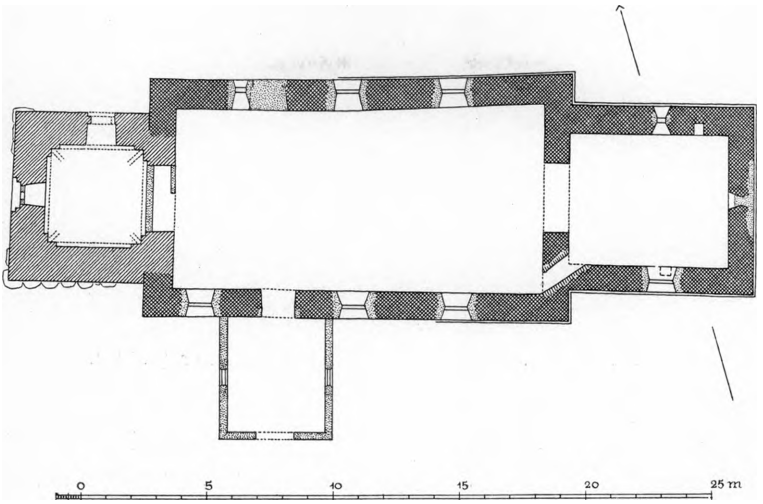

Fig. 2. Skyum. Plan. 1:300. Maalt af C. G. Schultz 1937 (1940).

ningen; udvendig har det lav og kort Overligger med store False i Overhjørnerne, men ikke særlig Saalbænksten; indvendig er det kvadersat, og Saalbænk og Rundbue er her hugget hver i to Sten, og Smigstenenes Hjørner er flere Steder falset ind i Vægkvadrene. Begge Skibets Døre er delvis bevaret. Den lidt udvidede, retkantede Syddør bryder Sokkelen; dens lige Overligger, der har falsede Overhjørner, ses fra Vaabenhusloftet. Indvendig overdækkes de bevarede Karme af en tynd Granitflage, paa hvis Underside der langs Inderkanten er indristet en Zigzaglinje mellem to lige Streger. Af den tilmurede Norddør spores udvendig kun Vestkarmen til en Højde af o. 190 cm over Sokkelen, Døraabningen er hugget o. 14 cm ned i Sokkelkvaderen under Karmsporet, mens Resten af Tærskelen dannes af en almindelig Kvader. Indvendig skimtes Døren under Hvidtekalken (H. o. 245 cm, Br. o. 153), med stor, lige Granitoverligger, tilmuret med smaa Sten og raa Kamp. I Kvadrene ses to Stenhuggerfelter, begge smaa, men lange og smalle, løbende ud i Kvadrenes Rande, eet paa Triumfgavlen under Kortaget, et andet i en genanvendt romansk Kvader i Taarnets Vestmur. I den oprindelige Norddørs Tilmuring, nær dens Vestkarm, i tredje Skifte over Sokkelen, er indsat en Kvader med indristet lineær Dekoration, langs Randen Rammestreg om et Felt, hvori krydsende Linjer danner et Netværk med rhomboide Masker. Paa en Kvader over Dørstedet, i Murens tredjeøverste Skifte, er udhugget et stærkt fremspringende, kantet Mandshoved (H. 33 cm, Br. 19) med Pandehaar eller lille, flad Hue. De buede Øjenbryn og de næsten runde, pupilløse Øjne er ligesom Overskægget gengivet ved fordybede Linjer; under det pluskæbede Underansigt er der Rester af et afbrudt, stærkt fremspringende Hageskæg (Fig. 3). Paa Sydsiden af Skibet, tæt ved Vestgavlen, sidder i andet Kvaderskifte en

H. M. 1935

Fig. 3. Skyum. Billedkvader i Skibets Nordmur (S. 513).

Billedkvader (Fig. 4), hvori med brede, fordybede Konturer er hugget tre firbenede Dyr, alle ret langstrakte, med Hovederne vendt mod Øst. Af de to øverste, der staar i omtrent samme Højde, bøjer det vestre Hovedet tilbage og bider sig selv i den opadbøjede Hale, der ender i et Treblad. Det østre og Dyret lige derunder har begge langt udhængende Tunger og lange Haler. Ørene er smaa og spidse, Øjnene ikke antydet.

I det *Indre,* hvor alle Væggene har Kvaderklædning, er Korbuen høj og slank, uden Sokkel, men med profilerede Kragsten (S. 469, Fig. 6—7), omløbende mod Vest, glatte mod Øst. Det nordre Kragbaand har Rundstav over Hulkant, det søndre samme Profiler i omvendt Rækkefølge og med lille Dobbeltfals foroven og forneden. Taggavlen over Triumfvæggen har endnu sin oprindelige Kvaderklædning i Behold mod Øst, under Kortaget, mens de frie Partier er af moderne Munkesten. Svarende hertil er Vestsiden dels oprindelig, af raa Kamp, dels ommuret. Korgavlen er velbevaret, sat af Kvadre paa begge Sider.

Ændringer og Tilføjelser. I sengotisk Tid er den romanske Vestgavl blevet nedbrudt og de derved indvundne Kvadre anvendt nederst i det samtidig hermed opførte *Taarn,* der iøvrigt er af gule Munkesten i Munkeskifte. Mellem Taarnrum og Skib er der en falset, ganske svagt tilspidset Bueaabning, hvis Kragbaand bestaar af et enkelt, omløbende Skifte med tresidet Profil; den er nu lukket med moderne Murværk. De øvrige Vægge har spidse Halvstens Skjoldbueblændinger med Kragbaand som Taarnbuens; af et delvis bortbrudt eller nedstyrtet Krydshvælv med Halvstens Ribber er kun bevaret de nederste Flige, bag hvilke der er fyldt med raa Marksten. Taarnrummet har et fladbuet, dobbeltfalset Vindue mod Vest og en fladbuet, enkeltfalset Dør mod Nord. Det høje, mørke Mellemstokværk er kun tilgængeligt fra Skibets Loft, hvorfra en lige gennemløbende Aabning med Trappetrin i Bunden og med Loft af fem udkragende Fladbuestik fører op. Klokkestokværket har mod hvert Verdenshjørne et rundbuet Glamhul med dobbelt Fals til begge Sider, det vestre til-

E. M. 1940

Fig. 4. Skyum. Billedkvader i Skibets Sydmur (S. 514).

muret forneden og delt med en moderne Pille. Af de forhen kamtakkede Taggavle har den østre Rester af tre brede Blændinger, af hvilke den midterste nu foroven afsluttes med en nyere Fladrundbue, de andre med Aftrapninger under Taglinjen, muret af smaa Sten; noget under Gavlens Fodlinje, Syd for Glamhullet læses i Murankre: 1759. Den glatte Vestgavl er udvendig skalmuret med smaa Sten, antagelig samtidig med at Taarnets Vest- og Sydhjørner er fornyet (mod Syd Murankeraarstal: 1879).

I Slutningen af 1500'erne er brudt en fladbuet Opgang til Prædikestolen igennem Triumfmuren; endnu sidder en gammel Egestolpe i nordre Vange. Fra 1700'erne stammer et lille, firkantet Vindue vestligst i Skibets Nordmur.

Det nyere *Vaabenhus* er bygget af Munkesten i Krydsskifte og har bred, firkantet Dør mod Syd og Vindue i begge Flankemurene.

1687 akkorderede Murmester Knud Nielsen i Hvidbjerg paa Mors om forskelligt Murarbejde paa Kirken, saaledes om »... den halve Sønderside paa Taarnet fra midt paa til det øverste at opmure; paa Sydøsthjørnet paa den østre Ende af Taarnet fra sønderst til midt paa fra Højkirken op over den sydøstre lille Hjørnegavl (ɔ: Kamtak) paa Taarnet at opmure ...«. Et Muranker indlagdes i Korets Østgavl, og hele Kirken blev fuget overalt. Kort før 1715 maa en Del af Taarnets østre Ydermur være styrtet ned, eftersom det hedder i et Memorial for dette Aar: Det er højligt at befrygte, at de store Kampesten, som sidder paa Inderklædningen (vel i Murkernen), skal falde ned og brække Bly og Spænder (ɔ: Spær) paa Kirken og ganske ruinere den, nu der er gjort en temmelig Bekostning derpaa siden Taarnet nedfaldt, og frygtes for større Skade og Fare end tilforn (Rgsk.).

Ved en Istandsættelse 1939 (Arkitekt Jens Foged) blev der indsat 3 Syd- og 2 Nordvinduer i Skibet, samt eet i Korets Sydmur, alle fladrundbuede, smigede og med Træ-Karme. Pudsen fjernedes fra Indervæggenes Kvadre.

Kirken staar nu med blanke Kvadre. Taggavlene, en Stribe under Tagskægget, Vinduesomgivelserne, Taarn og Vaabenhus er hvidkalket. De moderne

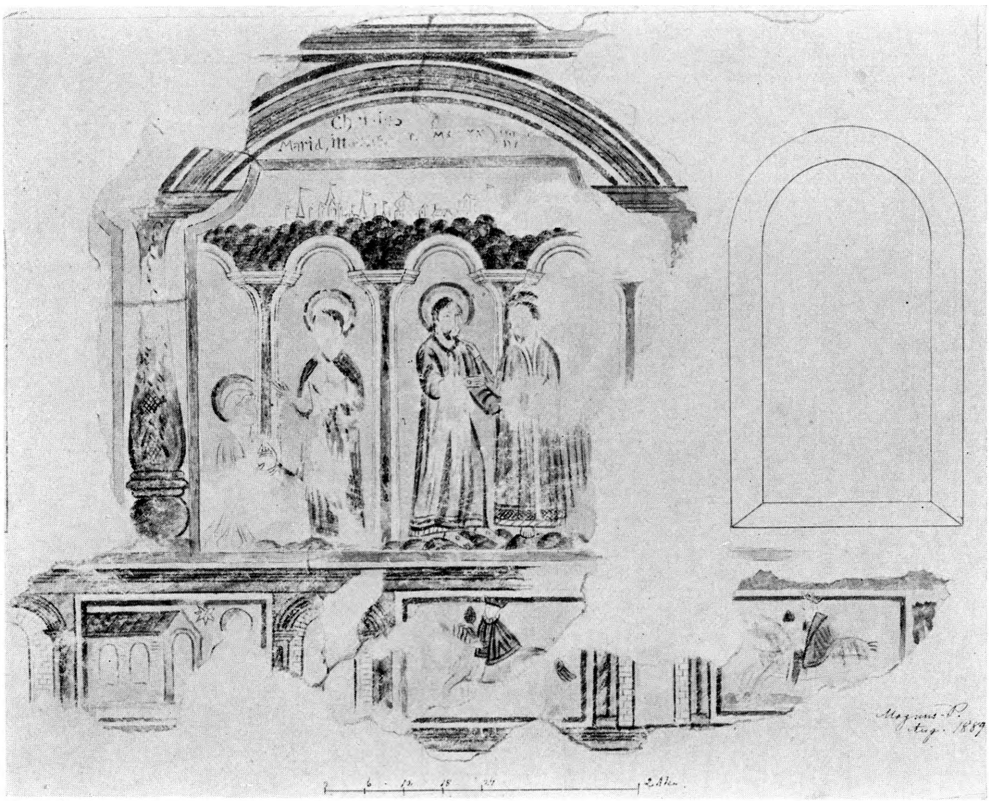

Fig. 5. Skyum. † Kalkmalerier paa Skibets Sydvæg. Efter Tegning af J. Magnus-Petersen 1889 (S. 517),

Tagværker er blytækte, Vaabenhusets dog teglhængt. I det Indre er Væggene hvidtede, og Skibets Bjælkeloft moderne; i Koret er anvendt gamle Bjælker fra Skibets Loft.

† KALKMALERIER

Saavel Skibets som Korets Vægge har haft Kalkmalerier, malet paa Hvidtekalk o. 1600, afdækket til forskellige Tider[4]. Paa Væggenes øvre Halvdel fandtes Arkader af forskellig Bredde; deres mer eller mindre flade Buer hvilede paa balusterformede Søjler, gule med røde Bladdetailler, og omfattede Figurbilleder. Under Arkadefelterne løb en Frise, hvori firkantede Billedfelter vekslede med tomme Portalfyldinger. Af de religiøse Billeder var der kun ret usammenhængende Rester bevaret, og blot enkelte af dem har kunnet bestemmes. Paa den sydlige Del af Triumfvæggen kunde der skelnes Stumper af et Opstandelsesbillede, af Kristusskikkelsen Laar og Lændeklæde foran en nedhængende, rød Kjortel, og ved begge Sider af denne Hoveder og Skuldre af romerske Krigere samt Bygninger og Taarne. Foroven under Buen: »Glo-

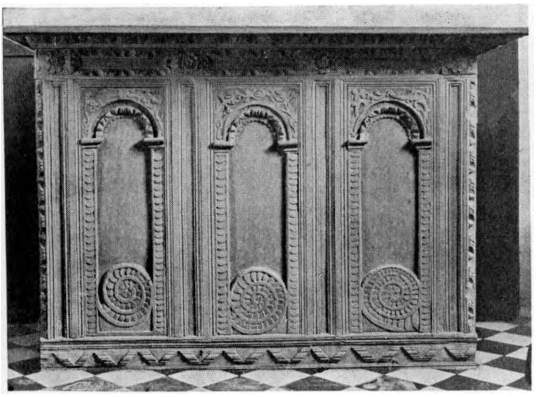

E. M. 1940

Fig. 6. Skyum. Alterbordsforside (S. 517).

E. M. 1940

Fig. 7. Skyum. Font, signeret med Runer af Mester Ger. (S. 519).

rios.. tertia die, a.. M a t t . . . « . Paa Sydvæggen, nærmest Østhjørnet var fremstillet Kvinderne ved Graven; i rige Klædninger stod de ved Kisten, hvori der sad en Engel og fremviste Ligklæderne. Foroven en Indskrift: » M a . . . in hort..adparet.. Matth... X X . . .«. Frisen forneden optoges her af Rankeværk af sengotisk Type. I et bredt Arkadefelt paa Skibets Sydvæg (Fig. 5) mellem Vinduerne saas Maria Magdalene knælende for den opstandne Frelser og Kristus visende sig for den vantro Thomas, begge Fremstillinger forenet under et Galleri med Smaasøjler og Rundbuer, hvorover en By med mange Taarne, antagelig Jerusalem, og øverst i Buefeltet en Indskrift hvoraf kun kunde læses: »Christus .. Maria, in . . . . . I Frisen forneden Maria med Barnet og to af de hellige tre Konger til Hest. Paa Skibets Nordvæg, hvor der i Buehjørnerne under Loftet var malet Engle holdende Skriftbaand (»Sanctus«), har de store Billeder sikkert forestillet Scener af Kristi Lidelseshistorie. I Koret kunde intet Motiv med Sikkerhed bestemmes.

Bevaringstilstanden var meget slet; store Partier af Kalkpudsen var nedfaldet, saa at man saa den blanke Granitmur. Kalkmaleriresterne borthuggedes ved Istandsættelsen 1939.

INVENTAR

Alterbord, romansk, sat af Granitkvadre opad Østvæggen og med Monolitplade, hvori *Helgengrau* (Engelhardt). Bordet dækkes af et med den gamle Altertavle samtidigt *Alterbordspanel* (Fig. 6) med tre Arkadefelter, der har skællagte Pilastre, Listekapitæler, æggestavprydede Buer og i Buehjørnerne Rankeslyng; mest paafaldende er Spiralerne nederst i Arkadefelterne. Æggestave indrammer Frisefelterne og kanter de lodrette Hjørner; paa Fodstykket

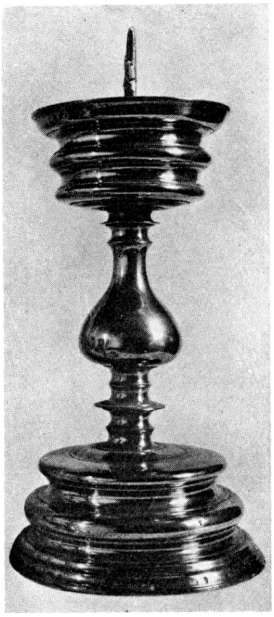

E. M. 1940

Fig. 8. Skyum. Alterstage. (S. 518).

er der et tværstreget Zigzagbaand. Kortsiderne har hver et enkelt Portalfelt.

Altertavle med Maleri, Kristus og Synderinden, signeret: A. Dorph 1889, i samtidig, rundbuet Ramme med Søjler og Gavl.

Den tidligere *Altertavle* er et meget naivt, landligt Arbejde, hvis Komposition efterligner Altertavlen i Bested fra o. 1638, men hvis Snitværk er saare ubehjælpsomt. I Storstykkets Midtfelt er skaaret Nadveren, i Sidefelterne er Nicher med Statuetter, Matthæus og Markus, og under dem, i gennembrudt Arbejde, Syndefaldet, med dekorativt slyngede Træer (sml. Stagstrup †Præstestol S. 509) og Bebudelsen. I Storsøjlernes Prydbælter ses Peter og Paulus, paa Storvingerne staar Johannes Døberen og Moses. Topfeltet forestiller Korsfæstelsen, flankeret af skæggede Atlanter, hvortil slutter sig Relieffer i Topvingerne, til den ene Side Kristus for Pilatus, til den anden Korsegangen. Paa Storgesimsen staar desuden Johannes og Lukas, og over Topgesimsen er der et Trekvartcirkelfelt med Treenigheden, kronet af den opstandne Frelser som Topfigur. Tavlen er egetræsmalet, med nye Indskrifter, hvorunder spores ældre.

Fra denne Tavle eller fra Epitaf Nr. 1 stammer en *Kerubfigur i Fjederham, noget fragmentarisk, nu 39 cm høj. Rester af nyere Maling, grønt og hvidt. I Nationalmuseet.

†Altertavle, hvorpaa læstes: »Hoc opus perficiebat dominus Christophorus Johannes (!) Bang an(n)o Domini 1589« (»Hr. Christopher Hansen Bang [Sognepræst] bragte dette Værk til Fuldførelse i Herrens Aar 1589«); o. 1730 var den ophængt paa Skibets Nordvæg overfor Prædikestolen[5].

Altersølv. *Kalk* fra o. 1650. Foden har seks runde Tunger, af hvilke den ene bærer en støbt Kristusfigur paa graveret Kors; Skaftet er sekskantet, Knoppen rund med seks hulkantede Randtunger og Rudebosser, hvorpaa graverede Versaler: »IHSVNR« paa skraveret Bund; Bægeret moderne; Mestermærke vistnok for Herman Guldsmed i Aalborg (Olrik 505). *Disk* med graveret Cirkelkors.

Sygekalk og *Disk* fra o. 1800, stemplet: Sund. †*Sygekalk* og †*Disk* af Sølv paa 5¼ Lod nævnes 1688 (Rgsk.).

Alterstager (Fig. 8) fra o. 1650, o. 37 cm høje med svulmende profileret Fod og Lyseskaal og kort, tyndt Skaft med skarpe Ringe under et Balusterled.

†Messehagel af rødt Kaffa (mønstret Fløjl) med Kors af Guldkniplinger, nævnt 1688 (Rgsk.).

Font (Fig. 7), romansk, af Granit, af Tybotype med Bægerblade i lavt Relief. Paa Oversiden af Kummen, hvis Tvm. er 77 cm, er indristet tre ligearmede Kors og med Runer rlR, k i r, Mandsnavnet Ger[6]. Afløb midt i Bunden. Paa Fodvulsten er ristet et ligearmet Kors.

Fad, moderne, af Messing, glat.

Korbuekrucifiks. Den 58 cm høje Figur, fra o. 1500, har smalt Hoved, med tovsnoet Tornekrone, nu uden Pigge, næsten lukkede Øjne og fortrukket Mund. I Issen er et kvadratisk, tilspidset o. 4 cm dybt Hul. Brystkassen er højt hvælvet, Armene skraat strakte. Fra det foldede Lændeklæde falder een Snip ned mellem Figurens Ben, en anden hænger ned langs det venstre Laar. Fødderne krydslagte. Korstræet er nyt som Stafferingen. Paa Korsfoden er en paaslaaet Blikplade med nu meget fragmentarisk Indskrift med forgyldt Kursiv paa sort: »Anno....forærede Præsten Hr. C[hristian Jochumsen Lassen] og hans [Hustru] Hedevig Doro[th]ea H[el]verskov[7] denne Lyskron Gud til Ære.. Her..«. Paa Triumfmurens Vestside, Syd for Korbuen.

Prædikestol af Næssundtype, fra Slutningen af 1500'erne, svarende til Stolen i Dragstrup (Mors Nørre Hrd.). Storfelternes Arkader har riflede Pilastre, Listekapitæler og Bueslag med kraftig Perlestav; i Buehjørnerne Treblade. Paa Hjørnerne staar korintiske Søjler med Akantusbladskeder; Nedhængene er dekoreret med symmetriske Akantus. Nye, drejede Hængeknopper og Fodstolpe med Volutbøjler. Opgangen er ført gennem Triumfmuren (sml. S. 515), men er iøvrigt ny, som Himlen. Stafferingen stammer i Hovedsagen fra 1755, men istandsattes og opmaledes 1923[8], ved hvilken Lejlighed Dele af Træværket fornyedes. I Storfelterne er meget naive Profilbilleder af de fire knælende Evangelister; Hovedfarverne er rødt og grønt, Baggrundene blaa; paa Rammeværket dominerer graat. Smalfelternes Indskrifter er nymalede, men under dem skimtes ældre Bogstaver. I det smalle Fag ved Opgangen ses Aarstallet for Stafferingen: »Anno 175« (!).

Stolestader, nymodens med Trekantgavle og Tandsnit.

Pulpitur i Skibets Vestende fra o. 1625—50. Den tømrede Renaissanceunderbygning har volutformede Knægte. Paa Bagsiden af den nye Brystning sidder nu Resterne af det gamle Fyrrepanel, 10 Arkadefelter, der svarer til Alterbordsforsidens, men dog mangler dennes Spiraler, samt nogle Rammestykker med Slyngbaand og skællagte Skiveornamenter. I Arkadefelterne anes Spor af Malerier, muligvis Apostelbilleder. Ny Maling fra 1940.

Lysekrone fra o. 1730 (sml. Korbuekrucifiks), lille, med seks Lysearme og tre Pyntearme af samme Form, med Bruskknopper. Topfiguren er en flakt Ørn; Hængekuglen ender i en profileret Knop.

Klokke, omstøbt i Anker Heegaards Etablissement paa Frederiksværk 1885. Foroven bærer den med Versaler en (fejlfuld) Gentagelse af den tidligere Klokkes Indskrift.

†*Klokke,* støbt 1497 af Peter Hanssen i Flensborg. Indskrift med Minuskler: »Ano D(omi)ni mcccclxxxxvii funditur hec campana ad honorem s(anc)ti Lavrencii Tirholm ecclesie Hvidberg. Ihesus nasarenus, rex iudeorum. Ihesus; hel[p?] Maria. Alpha et O. Deus et homo. O, rex glorie, Criste, veni cum pace. Ketillus presbiter, tutores Mat. Ie(n)ss(en), Mat'. Lavre(n)s(en), fusor Pether Hansson. Deus ipsum habeat« (»i Herrens Aar 1497 støbes denne Klokke til Ære for Hvidbjerg S. Laurentiuskirke paa Tyholm. Jesus Nazaræeren, Jødernes Konge. Jesus; hjælp Maria. Alfa og Omega. Gud og Menneske. O, Ærens Konge, Kristus, kom med Fred. Præst var Kjeld, Kirkeværger Mat. Jensen og Mat. Laurentsen, Støber Peter Hanssen. Gud tage ham i sin Varetægt«). Paa Legemet fandtes et Relief af S. Laurentius, staaende paa en Konsol, med Rist i højre og Bog i venstre Haand. Som Indskriften siger, var Klokken oprindelig støbt til Hvidbjerg (Refs Hrd.). Den er da antagelig afleveret ved en af Klokkeskatterne og senere købt til Skyum Kirke (Uldall 232).

Paa samme Maade maa Skyums ældre **Klokke,* fra 1596, være kommet til Asperup paa Fyn. Dens Indskrift lyder: »Verbum Domini manet in æternum. Matthias Benninck me fecit anno 1596« (»Herrens Ord bliver i Evighed. M. B. gjorde mig Aar 1596«). —Her Christopher Bang, Sognepræst til Skyum Kierke, Mats. Olefsen til Thistet«[9].

GRAVMINDER

Epitafier. 1) O. 1650. Peder Jakobsen Holsten(?). Billedskærerarbejde fra samme landlige Værksted som den tidligere Altertavle. Midtfeltet, der kantes af smaa Bueslag foroven og forneden, flankeres af Moses og Johannes Døberen; herunder er siddende Figurer af Johannes og Matthæus. Vingerne dannes af Havfruer om et Cirkelfelt med Slyngbaandsramme; et nedre, mindre, æggestavindrammet Skriftfelt flankeres af Peter og Paulus; Hængeornamentet er en Roset mellem forkrøblede Engle. Topstykkets kraftige Gesims krones af den opstandne Kristus over et Kranie paa korslagte Knogler. I Storfeltet et ubehjælpsomt, stærkt opmalet Billede af Præsten og hans Kone knælende under et Krucifiks. Træværket er nu ellers egetræsaadret. Tidligere stod en Indskrift paa Latin med forgyldte Bogstaver »øverst paa Tavlen«: »Til Minde om den ærværdige Mand, Hr. Peder Jacobsen Hols. (sikkert Forkortelse af Holsatie ell. lign., dvs. fra Holsten), denne Kirkes Præst og Mindetavle for hans Hustru hæderlig Marina Simonsdatter«[10]. I Skriftfeltet forneden læstes, ligeledes paa Latin: Han døde 28. Maj 1654, hun 18. Sept. 1662. Paa Skibets Sydvæg.

2) O. 1780—90. Maren Jespersdatter og Else Rasmussen. Ret nøje svarende til Sennelsepitafiet (S. 329), men mere ubehjælpsomt, og det har, i Modsætning til Forbilledet, bevaret sit Hængestykke, der er dekoreret med Baandakantus. Storfeltets nu opmalede Kursivindskrift, hvis Stavemaader vistnok er moderniserede, lyder: »Lige i Chors Døren næst ved Fonten og herneden for hviler den jordiske Del af tvende hæderbaarne Matroner, den ældre, Mad^{m} Maren Jespers Datter, fød i Junged Præstegaard i Salling d. 15. Januar 1687. Faderen s. t.[11] Her Jesper Altenhoff, Sognepræst for Junged og Thorum Menigheder, Moderen Else Christens Datter; død paa Irup d. 23. Juli 1770 i sin Enke Stands 25. Aar og sin Alders 83de Aar 6 Maaneder. En Moder til 5 Børn. — Den yngre, Mad^{m} Else Rasmussen, fød i Colding d. 12. August 1735. Faderen s. t.[11] Her Regiments Quarteer Mester Rasmussen, Moderen Magdalena Sophia Fog; død i Schyum Præstegaard d. 13. Januar 1794 i sin Alders 58. Aar 6 Maaneder, Ægteskabs 34. Aar. En Moder til 12 Børn. Gud give dem begge en glædelig Opstandelse. Dennes Ægtemand Hr. Christen Høier, Sogne Præst for Schyum og Hørdum Sogne i 49 Aar, døde i Schyum Præstegaard 19. April 1808«. Rammeværket er egetræsaadret. Hang (1877) »paa østlige Væg, til venstre for Triumfbuen«, nu paa Skibets Nordvæg.

Gravsten. 1) O. 1597. Latinsk Indskrift over Christoffer Hansen Bang, Præst til Schyom og Hørdom og Provst i Hassing Herred i 40 Aar, bortkaldt fra dette Liv 23. Maj 1597 i hans Alders 72. Aar. Gotlandsk Kalksten, 190 × 125 cm. De fordybede Versaler indrammes i en stor Renaissancekartouche; foroven en anselig Halvroset, forneden Bomærkeskjold, i Hjørnerne Blomster, af hvilke kun een er bevaret. Laa foran Knæfaldet i Koret (Engelhardt), nu i Vaabenhuset (sml. †Altertavle).

2) O. 1750. Christian Lassen, født i Wiborg 1. Marts 1694, Kapellan for Laastrup og Skaltz Sogne i Wiborg Stift 15. Sept. 1716, siden 9. Iu?i 1719 Sognepræst for Skyum og Hørdum Sogne i Aalborg Stift, »hvis Kirkers Patron han og blev, inden han døde«, gift 20. Okt. 1719 med Hedevig Dorothea Helwerskow af Irup, med hvem han avlede fem Børn, »hvoraf med Moderen een Datter og twende Sønner overlevede hans Død d. 9. Martii 1735, hans Alders 41. Aar«. Den hvide Kalksten, 190 × 63 cm, er nu i fire Stykker, der er henlagt under Orgelpulpituret. Fordybede Versaler. I Hjørnerne elegante Rokokoornamenter flankerende de afdødes Vaabenskjolde.

†Gravrammer. 1) Thøger Jacobsen Holm, Sognepræst, død 1630[12].

2) Anne Christophersdatter, s. H. Niels Hegelunds, som døde udi Schyum 20. Nov. 1639. Laa nedenfor Altergulvet[12].

3) Christopher Thøgersen, »som døde udi Schyum Præstegaard« 12. Sept. 1640. Laa ved Siden af Nr. 2[12].

Gravtræ, »i en Liigsteens Lignelse«. Midtpaa stod: Peder Jacobsøn H

(sml. Epitaf Nr. 1), et sammenskrevet MS samt Maren Simonsdatter og »obiit anno 1654«, hvilket Aarstal gælder Præstens Død. Paa Rammen udenom var skaaret et opbyggeligt Vers. Laa allerøverst i Altergulvet[12].

KILDER OG HENVISNINGER

Regnskaber 1685—1716, div. Aar (LA. Viborg). — Museumsindberetninger af C. Engelhardt 1877, R. Graae og O. Norn 1936, Kalkmaleriberetninger af J. Magnus-Petersen 1889, Harald Munk 1923, E. Rothe 1923, C. A. Jensen 1939. Revideret af E. M. og C. G. S. 1940.

Chr. Heilskov: Personalhistoriske Indskrifter fra Hassing Herred, i AarbThisted. 1927. S. 416—19.

Thura: Aalborg Stift S. 503—06. S. Abildgaard: Dagbøger X I I I [1767] Bl. 24v (NM). F. Uldall: Optegnelser om de danske Landsbykirker III. 1885. S. 188—92 (NM). Jens Foged: Opmaalinger og Beskrivelser i Anledning af Ombygningerne 1939—40 (NM).

[1] Fortegnelser o. 1630 og 1666 over Danmarks Kirker (RA). [2] Matriklen 1664 med Tilføjelser (RA). [3] Se bl. a. Danske Atlas V, 466. [4] J. Magnus-Petersen: Kalkmalerier. 1895. S. 45. [5] Thura S. 506. [6] Jacobsen-Moltke: Danmarks runeindskrifter Nr. 153. [7] Suppleret efter Wiberg: Præstehistorie III,120. [8] Ved Maler Harald Munk. [9] Kirkehist. Saml. II, 107. [10] Wiberg: Præstehistorie III, 119 opgiver Anna Thøgersdatter Holm som Hustruens Navn; muligvis har Præsten været gift to Gange.
[11] salvo titulo o: med Udeladelse (eller mulig fejlagtig Angivelse) af Titulaturen.
[12] Thura S. 505.

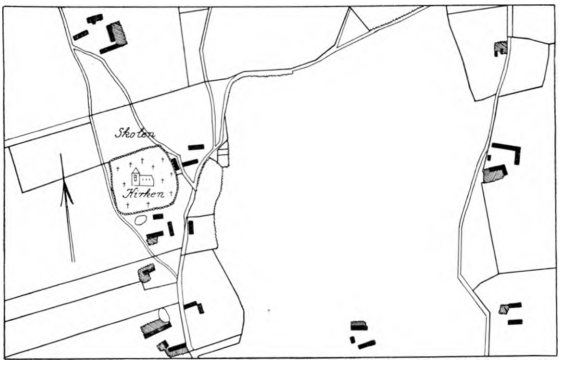

Fig. 9. Skyum 1798.